

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

29 päivänä huhtikuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Liikenne – Ajokortti – Ajokortin peruuttaminen muun kuin sen myöntäneen jäsenvaltion alueella – Ajokortin uusiminen sen myöntäneessä jäsenvaltiossa peruuttamispäätöksen jälkeen – Ei automaattista vastavuoroista tunnustamista

Asiassa C-47/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 10.10.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.1.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

F.

vastaan

Stadt Karlsruhe,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan ja N. Jääskinen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- F., edustajanaan W. Säftel, Rechtsanwalt,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään S. Jiménez García,
- Euroopan komissio, asiamiehinään W. Mölls ja N. Yerrell,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (EUVL 2006, L 403, s. 18) 2 artiklan 1 kohdan, 7 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan ja 11 artiklan 4 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä F., joka on Saksan kansalainen, jolla on Espanjan myöntämä ajokortti, ja toisaalta Stadt Karlsruhe (Karlsruhen kaupunki, Saksa) ja joka koskee Saksan toimivaltaisten viranomaisten päätöstä evätä häneltä oikeus käyttää ajokorttiaan Saksan alueella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2006/126 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”Ajokortteja koskevat säännöt ovat välttämättömiä yhteisessä liikennepolitiikassa, auttavat liikenneturvallisuuden parantamisessa, ja ne helpottavat sellaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka sijoittautuvat muuhun kuin ajokortin myöntävään jäsenvaltioon. Henkilökohtaisten kulkuneuvojen suuren merkityksen vuoksi vastaanottavan jäsenvaltion tunnustaman ajokortin hallussapito edistää henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sijoittautumisvapautta. – –”
- 4 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.
- 5 Mainitun direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:
”1. Ajokortin myöntämiseen sovelletaan seuraavia edellytyksiä:
a) hakija on suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen ja teoriakokeen sekä täyttää terveydelliset vaatimukset liitteiden II ja III säännösten mukaisesti;
– –
e) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi näyttää toteen, että hän on opiskellut siellä vähintään kuusi kuukautta.
2. a) Jäsenvaltioiden myöntämien AM-, A1-, A2-, A-, B-, B1- ja BE-luokan ajokorttien hallinnollinen voimassaoloaika on kymmenen vuotta; tätä voimassaoloaikaa sovelletaan 19. tammikuuta 2013 alkaen.

Jäsenvaltio voi päättää, että ajokorttien hallinnollinen voimassaoloaika mainituissa luokissa on enintään 15 vuotta.

--

3. Ajokortti voidaan uusida sen hallinnollisen voimassaoloajan päättyessä seuraavin edellytyksin:

- a) tarkastetaan, että liitteessä III esitetyt, ajokorttiluokkiin C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ja D1E kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset edelleen täyttyvät; ja
- b) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi todistaa opiskelleensa siellä vähintään kuuden kuukauden ajan.

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että AM-, A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokan ajokortin uusimisen yhteydessä on tarkastettava, että liitteessä III esitetyt, ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

--

5. --

Ajokortin myöntävän jäsenvaltion on varmistettava huolellisesti, että kyseessä oleva henkilö täyttää tämän artiklan 1 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja sovellettava kansallisia ajo-oikeuden lopullista peruuttamista tai poisottamista koskevia kansallisia säännöksiä, jos todetaan, että ajokortti on myönnetty, vaikka vaatimuksia ei ole täytetty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.”

6 Direktiivin 2006/126 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltion myöntämän voimassa olevan kansallisen ajokortin haltija on muuttanut vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, hän voi pyytää, että hänen ajokorttinsa vaihdetaan sitä vastaavaan ajokorttiin. Vaihdon suorittavan jäsenvaltion asiana on todentaa, minkä luokan osalta sille esitetty ajokortti on yhä voimassa.

--

4. Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on rajoitettu, poistettu tai peruutettu määräajaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka [– –] ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräajaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

Jäsenvaltio voi myös kieltäytyä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on peruutettu pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.

5. Uuden kortin saa esimerkiksi hävinneen tai varastetun ajokortin tilalle ainoastaan sen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, jossa kortin haltijalla on vakinainen asuinpaikka; näiden viranomaisten on myönnettävä uusi kortti hallussaan olevien tietojen perusteella tai hankittuaan tarvittaessa tiedon alkuperäisen ajokortin myöntäneen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta.

--”

- 7 Kyseisen direktiivin 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä ’vakinaisella asuinpaikalla’ tarkoitetaan paikkaa, jossa henkilö asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuodessa sellaisten henkilökohtaisten ja ammatillisten siteiden vuoksi tai, jos kyse on henkilöstä, jolla ei ole ammatillisia siteitä, sellaisten henkilökohtaisten siteiden vuoksi, jotka osoittavat läheistä yhteyttä tämän henkilön ja hänen asuinpaikkansa välillä.”

Saksan oikeus

- 8 Henkilöiden oikeuttamisesta osallistumaan tieliikenteeseen 13.12.2010 annetun asetuksen – asetus ajo-oikeudesta (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr – Fahrerlaubnis-Verordnung; BGBl. 2010 I, s. 1980) 13 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä FeV), säädetään seuraavaa:

”Ajo-oikeusasiassa toimivaltainen viranomainen määrää ajo-oikeuden myöntämistä tai pidentämistä taikka rajoitusten tai ehtojen asettamista koskevien päätösten valmistelua varten, että ajo-oikeutta hakevan on

--

2. esitettävä lääketieteellis-psykologinen asiantuntijalausunto, jos

--

- c) ajoneuvoa on kuljettanut yleisellä tiellä henkilö, jonka veren alkoholipitoisuus on ollut vähintään 1,6 promillea tai jolla on ollut vähintään 0,8 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa,

--”

- 9 FeV:n 29 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Ulkomaisen ajokortin haltijoilla, joilla ei ole 7 §:ssä tarkoitettua vakinaista asuinpaikkaa Saksassa, on ajokorttinsa kelpoisuuden rajoissa oikeus kuljettaa moottoriajoneuvoja Saksassa. – –

--

- (3) Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei ole ulkomaisen ajo-oikeuden haltijoilla,

--

3. joiden ajo-oikeus Saksassa on peruutettu tuomioistuimen väliaikaisella määräyksellä tai lainvoimaisella ratkaisulla taikka hallintoviranomaisen tekemällä välittömästi täytäntöön pantavalla tai lainvoimaisella päätöksellä taikka joilta ajo-oikeus on evätty pysyvästi tai joiden ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta vain siksi, että he ovat sittemmin luopuneet ajo-oikeudesta.

--

-- [Tämän pykälän 3 momentin] ensimmäisen virkkeen 3 ja 4 kohtaa sovelletaan [Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen (ETA)] ajokorttiin vain, jos niissä tarkoitettut toimenpiteet on

merkitty kuljettajaksi soveltumista koskevaan rekisteriin eikä niitä ole poistettu tieliikennelain [(Straßenverkehrsgesetz, jäljempänä StVG)] 29 §:n nojalla.

(4) Oikeus ulkomaisen ajokortin käyttämiseen Saksan alueella 3 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen jälkeen myönnetään hakemuksesta, kun peruuttamisen peruste on lakannut.”

10 StVG:n 3 §:n 6 momentissa säädetään seuraavaa:

”Henkilöiden, joiden vakinainen asuinpaikka on ulkomailla, oikeuteen käyttää jälleen ulkomaista ajo-oikeuttaan Saksassa ajo-oikeuden peruuttamisen tai siitä luopumisen jälkeen sovelletaan vastaavin osin säännöksiä uuden ajo-oikeuden myöntämisestä ajo-oikeuden peruuttamisen tai siitä luopumisen jälkeen.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 11 F. on Saksan kansalainen. Hänellä on ollut vuodesta 1992 lähtien asunto Espanjassa ja toinen asunto Karlsruhessa (Saksa). Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että viimeksi mainittu asuinpaikka ei kuitenkaan ole FeV:n 7 §:ssä ja direktiivin 2006/126 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu vakinainen asuinpaikka.
- 12 F. on tuomittu Saksassa vuosina 1987, 1990, 1995 ja 2000 rattijuopumuksesta. Hänen saksalainen ajokorttinsa on sen vuoksi peruutettu vuonna 1990. Hänelle myönnettiin 21.10.1992 Espanjassa muun muassa A- ja B-luokan ajokortti.
- 13 F. tuomittiin 20.1.2009 annetulla täytäntöönpanokelpoisella rangaistusmääräyksellä sakkorangaistukseen hänen kuljetettuaan 12.12.2008 ajoneuvoa Saksassa alkoholin vaikutuksen alaisena. Samalla rangaistusmääräyksellä hän myös menetti kuljettajaksi soveltumattomuuden vuoksi oikeutensa moottoriajoneuvon kuljettamiseen Saksassa espanjalaisen ajokorttinsa perusteella ja hänelle määrättiin 14 kuukauden ajaksi kiello hakea uutta ajokorttia. Hänelle Espanjassa 22.10.2007 myönnetty ajokortti peruutettiin ja toimitettiin Espanjan toimivaltaisille viranomaisille. Espanjan toimivaltaiset viranomaiset palauttivat tämän jälkeen kyseisen asiakirjan nopeasti F:lle.
- 14 Lisäksi Espanjan viranomaiset myönsivät 23.11.2009 eli edellä mainitun 14 kuukauden pituisen kiellon aikana F:lle uuden ajokortin, jonka voimassaoloaika vastasi alkuperäisen espanjalaisen ajokortin voimassaoloaika. Tämä ajokortti, joka uusittiin vuosina 2012, 2014 ja 2016, on tällä hetkellä voimassa 22.10.2021 asti. Kaikkiin annettuihin asiakirjoihin on merkitty voimassaolon alkamispäiväksi 21.10.1992 eli alkuperäisen espanjalaisen ajokortin myöntämispäivä.
- 15 F. jätti 20.1.2014 Karlsruhen kaupungille hakemuksen hänen espanjalaisen ajokorttinsa pätevyyden tunnustamisesta Saksan alueella. Hakemus hylättiin sillä perusteella, että hänen espanjalainen ajokorttinsa oli peruutettu Saksassa rattijuopumuksen vuoksi ja että hän tämän toimenpiteen johdosta menetti lopullisesti ajo-oikeutensa Saksan alueella siihen asti, kunnes hänen soveltuvuutensa moottoriajoneuvon kuljettamiseen oli tutkittu uudelleen. Saksan viranomaiset totesivat, että hänelle määrätyn uuden ajokortin hakemista koskevan kiellon päätyttyä hän ei ollut saanut Espanjassa uutta ajokorttia, jonka pätevyys Saksan viranomaisten olisi tunnustettava, vaan hänelle oli toimitettu ainoastaan asiakirjoja, joiden tarkoituksena oli hänen alkuperäisen ajokorttinsa uusiminen. Karlsruhen kaupunki katsoi, että F:llä oli FeV:n 13 §:n ensimmäisen virkkeen 2 kohdan c alakohdan nojalla velvollisuus esittää

lääketieteellis-psykologinen asiantuntijalausunto poistaakseen epäilyt soveltavuudestaan moottoriajoneuvon kuljettamiseen. Koska tällaista asiantuntijalausuntoa ei ollut toimitettu, Karlsruhen kaupunki katsoi, että häntä voitiin FeV:n 11 §:n 8 momentin nojalla pitää soveltumattomana moottoriajoneuvon kuljettamiseen. F:n tästä päätöksestä tekemä oikaisuvaatimus hylättiin samoilla perusteilla.

- 16 F. nosti tästä päätöksestä kumoamiskanteen, joka hylättiin sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa.
- 17 Muutoksenhakutuomioistuimen mukaan FeV:n 29 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 3 kohdassa, luettuna yhdessä sen 29 §:n 3 momentin kolmannen virkkeen kanssa, säädetty epäämisperuste estää myöntämästä FeV:n 29 §:n mukaista kansallista ajo-oikeutta.
- 18 Kyseinen tuomioistuin katsoi, että Saksan viranomaiset olivat peruuttaneet F:n ajo-oikeuden lopullisesti hänen kuljetettuaan ajoneuvoa alkoholin vaikutuksen alaisena joulukuussa 2008. Tämä peruuttamista koskeva toimenpide, jota ei ole poistettu rekisteristä ja jota sovelletaan myös F:n nykyiseen espanjalaiseen ajokorttiin, on tämän vuoksi edelleen merkitty kuljettajaksi soveltumista koskevaan rekisteriin. FeV:n 29 §:n 4 momentin mukaan, luettuna yhdessä StVG:n 3 §:n 6 momentin kanssa, F:n olisi voidakseen jälleen käyttää espanjalaista ajokorttiaan Saksassa haettava ajokorttien myöntämisestä vastaavalta Saksan viranomaiselta tämän ajokortin pätevyyden tunnustamista.
- 19 Muutoksenhakutuomioistuin katsoi, ettei direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa myöskään anneta F:lle oikeutta kuljettaa moottoriajoneuvoja Saksassa hänen espanjalaisen ajokorttinsa perusteella. Se, että Espanjan viranomaiset olivat yhtäältä palauttaneet F:lle alkuperäisen ajokortin pian sen jälkeen, kun Saksan viranomaiset olivat peruuttaneet tämän ajokortin, ja toisaalta korvanneet tämän ajokortin 23.11.2009, ei ole sellainen toimenpide, jonka perusteella jäsenvaltion viranomaisille syntyisi velvollisuus tunnustaa päteväksi toisen jäsenvaltion viranomaisten myöntämä ajokortti. Nämä Espanjan viranomaisten toimenpiteet on toteutettu aikana, jona Saksassa 20.1.2009 annetussa rangaistusmääräyksessä F:lle määrätty uuden ajokortin hakemista koskeva kielto on ollut voimassa, ilman että olisi selvää, oliko hänen soveltuvuutensa moottoriajoneuvon kuljettamiseen tutkittu ennen niitä. Kyseinen tuomioistuin täsmensi myös, että Espanjan viranomaiset eivät olleet myöntäneet F:lle uutta ajokorttia vaan olivat ainoastaan uusineet alkuperäisen ajokortin direktiivin 2006/126 7 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti sen voimassaoloajan päättymisen jälkeen.
- 20 Tällaisen uusimisen edellytyksenä on kuitenkin ainoastaan ajokortin haltijan asuinpaikka, kuten direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdasta ilmenee. Näin ollen ajokortin uusiminen on samanluonteista kuin kyseisen direktiivin 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu ajokortin vaihtaminen, koska kummallakin toimenpiteellä ainoastaan annetaan uusi asiakirja todistukseksi voimassa olevasta ajokortista. Jäsenvaltio, joka on Espanjan kuningaskunnan tavoin päättänyt, että ajokortin määräaikainen uusiminen edellyttää terveystarkastusta, ei ole ilman erityistä aihetta velvollinen tutkimaan jokaisen ajokortinhaltijan terveydentilaa sen määrittämiseksi, täyttyvätkö kaikki direktiivin 2006/126 liitteessä III säädetty terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset edelleen. Ikään liittyvän terveystarkastuksen on pääsääntöisesti rajoitettava näön, kuulon ja reaktiokyvyn tutkimiseen sekä terveydentilan ilmeisiin puutteisiin. Se, että muut jäsenvaltiot tunnustaisivat ajokortin pätevyyden ehdottomalla tavalla tällaisessa tilanteessa, olisi vastoin liikenneturvallisuuden parantamista koskevaa tavoitetta.

- 21 Kyseinen muutoksenhakutuomioistuin hylkäsi myös F:n vaatimuksen siitä, että ajokorttien myöntämisestä vastaava viranomainen määrättäisiin FeV:n 29 §:n 4 momentin nojalla tekemään päätös hänen espanjalaisen ajokorttinsa pätevyyden tunnustamisesta. Se katsoi, että kyseisen ajo-oikeuden peruuttamisen perusteet eivät olleet lakanneet, koska F. ei ollut toimittanut lääketieteellis-psykologista lausuntoa, joka oli vaadittu sen johdosta, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli häntä kuulusteltaessa ollut 2,12 promillea. Se lisää, että unionin oikeudessa sovellettava suhteellisuusperiaate ei ole esteenä tällaista asiantuntijalausuntoa koskevalle vaatimukselle, josta on säädetty silloin, kun ajoneuvoa yleisellä tiellä kuljettavan henkilön veren alkoholipitoisuus ylittää tietyn tason, kun otetaan huomioon alkoholin käyttämisestä liikenneturvallisuudelle aiheutuvat riskit.
- 22 F. teki Revision-valituksen Bundesverwaltungsgerichtiin (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) vedoten siihen, että FeV:n 29 §:n 3 ja 4 momentti ovat unionin oikeuden vastaisia siltä osin kuin niissä edellytetään Saksan viranomaisten päätöstä muiden jäsenvaltioiden viranomaisten myöntämien ajokorttien pätevyyden tunnustamisesta. Hän katsoo, että niiden kolmen hallintotoimen, joilla Espanjan viranomaiset ovat uusineet hänen ajokorttinsa, on mielivaltaisesti ja ilman oikeudellista perustetta oletettu olevan direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ajokortin myöntämiseen liittyvien toimien sijasta toimia, joilla 21.10.1992 myönnetyn alkuperäisen ajokortin voimassaoloa on jatkettu. Valittajan mukaan myöskin peruste, jonka mukaan ajokortin uusimishetkellä olemassa oleva sääntöjenvastaisuus siirtyy rasittamaan nykyistä ajokorttia, on vailla oikeudellista perustaa. Hän toteaa, että unionin tuomioistuin ei sitä paitsi ole antanut ainoatakaan tämän suuntaista tuomiota. Hän katsoo, että ainoastaan Espanjan viranomaisilla on toimivalta määrittää, soveltuuko hän jälleen ajoneuvon kuljettajaksi. Hänen mukaansa Saksan viranomaisilla ei ole toimivaltaa valvoa Espanjan viranomaisten päätöksiä tältä osin.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyjä siitä, missä määrin direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa säädettyä ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta sovelletaan myös siinä tapauksessa, että vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltio on uusinnut ajokortin direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla sen jälkeen, kun jäsenvaltio, jossa henkilö on oleskellut tilapäisesti, on rattijuopumuksen ja siitä johtuvan kuljettajaksi soveltumattomuuden vuoksi poistanut asianomaiselta henkilöltä oikeuden käyttää ajokorttiaan sen alueella.
- 24 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Estetäänkö direktiivin [2006/126] 2 artiklan 1 kohdassa ja 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa jäsenvaltiota, jonka alueella toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn A- ja B-luokan ajoneuvoja koskevan EU-ajokortin haltijalta on rattijuopumuksen takia poistettu oikeus kuljettaa ensin mainitussa jäsenvaltiossa tällä ajokortilla moottoriajoneuvoa, epäämästä sellaisen kyseiseen luokkaan kuuluvan ajokortin tunnustamista, jonka toinen jäsenvaltio on myöntänyt kyseessä olevalle henkilölle ajokortin pois ottamisen jälkeen uusimalla sen direktiivin [2006/126] 7 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedustele kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltio, jonka alueella toisen jäsenvaltion myöntämän A- ja B-luokan ajokortin haltija on myöhemmin menettänyt ajo-oikeutensa sen vuoksi, että hän on syyllistynyt rikokseen oleskellessaan tilapäisesti kyseisellä alueella kyseisen ajokortin myöntämisen jälkeen ja että tästä on ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan seurauksena soveltumattomuus kuljettajaksi, kieltäytyy myöhemmin tunnustamasta kyseisen ajokortin pätevyyttä sen jälkeen, kun jäsenvaltio, jossa kyseisen ajokortin haltijalla on mainitun direktiivin 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu vakinainen asuinpaikka, on uusinnut tämän ajokortin kyseisen direktiivin 7 artiklan 3 kohdan nojalla.
- 26 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia. Tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvoite, joka ei jätä harkintavaltia sen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden suhteen (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 28.10.2020, Kreis Heinsberg, C-112/19, EU:C:2020:864, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö unionin oikeudessa säädetyt vähimmäisedellytykset ja erityisesti direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdassa asetetut asuinpaikkaa ja moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat edellytykset, ja näin ollen, onko ajokortin myöntäminen perusteltua (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Silloin, kun tietyn jäsenvaltion viranomaiset ovat myöntäneet ajokortin direktiivin 2006/126 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muilla jäsenvaltioilla ei ole oikeutta tutkia, onko tässä direktiivissä säädettyjä myöntämisedellytyksiä noudatettu. Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija on täyttänyt nämä edellytykset sinä päivänä, jolloin ajokortti on myönnetty hänelle (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa ei myöskään tehdä eroa ajokortin myöntämistavan eli sen mukaan, onko se myönnetty direktiivin 2006/126 7 artiklassa säädettyjen kokeiden hyväksytyin suorittamisen perusteella, kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn vaihdon perusteella vai mainitun direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetyn uusimisen perusteella, joten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta on sovellettava myös tällaisen uusimisen perusteella myönnettyihin ajokortteihin, jollei mainitussa direktiivissä säädetä tästä poikkeuksia (ks. vastaavasti tuomio 28.10.2020, Kreis Heinsberg, C-112/19, EU:C:2020:864, 26 kohta).
- 30 Unionin tuomioistuimien on kuitenkin katsonut 23.4.2015 antamansa tuomion Aykul (C-260/13, EU:C:2015:257) 71 kohdassa, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio, jonka alueella toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin haltija oleskelee tilapäisesti, kieltäytyy tunnustamasta tämän ajokortin pätevyyttä sen vuoksi, että kyseisen ajokortin myöntämisen jälkeen ajokortin haltija on tämän valtion alueella syyllistynyt rikkomukseen, josta ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on seurauksena soveltumattomuus moottoriajoneuvon kuljettamiseen.

- 31 Unionin tuomioistuin katsoi mainitun tuomion 60 kohdassa tältä osin muun muassa, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa oikeutetaan jäsenvaltio, joka ei ole toisessa jäsenvaltiossa saadun ajokortin haltijan vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltio, ryhtymään kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja ajokortin haltijan kyseisen jäsenvaltion alueella tekemän rikkomuksen johdosta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat voimassa vain tämän valtion alueella ja joiden vaikutuksena on ainoastaan kieltäytyminen tunnustamasta tämän ajokortin pätevyyttä saman valtion alueella.
- 32 Se katsoi myös, että tällaisessa tilanteessa, jossa soveltuvuutta moottoriajoneuvon kuljettamiseen ei kyseenalaisteta ajokortin myöntämismuutoksessa vaan sellaisen rikkomuksen johdosta, johon ajokortin haltija on syyllistynyt ajokortin myöntämisen jälkeen ja josta aiheutunut seuraamus on tuottanut vaikutuksensa vain sen jäsenvaltion alueella, jossa rikkomus on tehty, kyseisellä jäsenvaltiolla on toimivalta vahvistaa edellytykset, jotka kyseisen ajokortin haltijan on täytettävä saadakseen takaisin oikeuden kuljettaa ajoneuvoa sen alueella (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 73 ja 84 kohta).
- 33 Unionin tuomioistuin täsmensi kuitenkin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, kieltäytykö asianomainen jäsenvaltio omia sääntöjään soveltaessaan tosiasiallisesti määräämättömäksi ajaksi toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamisesta, ja että tältä kannalta sen tehtävänä on tutkia, pysyvätkö ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetyt edellytykset suhteellisuusperiaatteen mukaisesti sen rajoissa, mikä on asianmukaista ja välttämätöntä direktiivillä 2006/126 tavoitellun päämäärän eli liikenneturvallisuuden parantamisen saavuttamiseksi (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 84 kohta).
- 34 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä tosin ilmenee Euroopan komission kirjallisissa huomautuksissaan toteaman tavoin myös, että jäsenvaltio ei voi asettaa toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin tunnustamisen edellytykseksi ensiksi mainitun jäsenvaltion säännöstyössä ajokortin myöntämiselle säädettyä edellytystä, kuten lääketieteellis-psykologisen asiantuntijalausannon esittämistä, kun kyseinen ajokortti on myönnetty sen jälkeen, kun ensiksi mainittu jäsenvaltio oli peruuttanut aikaisemman ajokortin ja kun uuden ajokortin hakemista koskevan mahdollisen kiellon kesto-aika on päättynyt (ks. vastaavasti yhteisön ajokortista 29.7.1991 annettua neuvoston direktiiviä 91/439/ETY (EYVL 1991, L 237, s. 1), joka on korvattu direktiivillä 2006/126, koskeva tuomio 19.2.2009, Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, 91 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja direktiiviä 2006/126 koskeva tuomio 26.4.2012, Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, 84 kohta).
- 35 Tällaisessa tilanteessa se puuttuva soveltuvuus moottoriajoneuvon kuljettamiseen, josta määrättiin seuraamukseksi ajokortin peruuttaminen ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, on nimittäin korjautunut toisessa jäsenvaltiossa myöhempää ajokorttia myönnettäessä tehdyn soveltuvuutta koskevan tarkastuksen yhteydessä. Tässä yhteydessä ajokortin myöntävän jäsenvaltion on muun muassa tarkistettava, täyttääkö hakija direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset, kuten tämän tuomion 27 kohdassa muistutetaan (ks. vastaavasti direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohtaa, joka vastaa direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohtaa, koskeva tuomio 19.2.2009, Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, 92 ja 93 kohta).
- 36 Pääasiassa direktiivin 2006/126 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu kyseisen ajokortin haltijan vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltio ei kuitenkaan ole myöntänyt kyseistä ajokorttia sen jälkeen, kun jäsenvaltio, jossa sen haltija on oleskellut tilapäisesti, oli peruuttanut sen, vaan

ainoastaan uusintu kyseisen ajokortin. Ennakkoratkaisupyyntöstä nimittäin ilmenee, että F:n ajokortti myönnettiin hänelle alun perin vuonna 1992, minkä jälkeen Espanjan viranomaiset olivat vain uusineet sen useaan kertaan sen jälkeen, kun Saksan viranomaiset olivat peruuttaneet sen, ja että se on tällä hetkellä voimassa 22.10.2021 asti.

- 37 Tällaisessa tilanteessa pelkkää A- ja B-luokkien ajokortin uusimista direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan nojalla sen haltijan vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltiossa ei voida rinnastaa kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun uuden ajokortin myöntämiseen, koska uusimisen ja myöntämisen edellytykset eivät ole samat. Kuten komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut, tällaisen rinnastamisen edellytyksenä nimittäin olisi se, että siinä jäsenvaltiossa, jossa henkilö on oleskellut tilapäisesti, todettu soveltumattomuus moottoriajoneuvon kuljettamiseen korjautuisi vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltiossa tapahtuneella ajokortin uusimisella.
- 38 Tältä osin on todettava, että direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään AM-, A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokkien ajokorttien osalta yhdenmukaistetuksi vähimmäisedellytykseksi ajokortin uusimiselle sen hallinnollisen voimassaoloajan päättyessä, että hakijalla on vakinainen asuinpaikka ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai todiste siitä, että hakija on opiskellut siellä vähintään kuusi kuukautta. Vaikka jäsenvaltiot tosin voivat, kuten tämän säännöksen toisesta alakohdasta ilmenee, asettaa tällaisen ajokortin uusimisen edellytykseksi myös moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä soveltuvuutta koskevien vähimmäisvaatimusten, sellaisina kuin ne on esitetty kyseisen direktiivin liitteessä III, tarkistamisen, on todettava, että kyseessä on pelkkä jäsenvaltioille annettu mahdollisuus.
- 39 Ajokortin myöntämisestä direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdassa säädetään sitä vastoin, että ajokortti voidaan myöntää vain hakijoille, jotka täyttävät vakinaista asuinpaikkaa ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella koskevan edellytyksen tai jotka voivat osoittaa, että he ovat opiskelleet siellä vähintään kuusi kuukautta, ja jotka ovat lisäksi läpäisseet ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen ja teoriakokeen ja jotka täyttävät terveydelliset vaatimukset direktiivin liitteissä II ja III olevien säännösten mukaisesti. Näin ollen ajokortin myöntäminen edellyttää kyseisen direktiivin liitteen III säännösten mukaisen moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden valvontaa.
- 40 Onkin syytä muistuttaa, että se, että direktiivissä 2006/126 asetetaan jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroista tunnustamista koskeva velvollisuus, on seurausta siitä, että kyseisessä direktiivissä vahvistetaan yhteisön ajokortin myöntämistä koskevat vähimmäisvaatimukset (tuomio 28.2.2019, Meyn, C-9/18, EU:C:2019:148, 28 kohta).
- 41 Kuten muun muassa tämän tuomion 27 ja 28 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee ja kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut ennakkoratkaisupyyntössään, unionin tuomioistuin on korostanut useaan otteeseen unionin oikeudessa yhdenmukaistettujen ajokortin myöntämistä koskevien vähimmäisedellytysten, sen, että ajokortin myöntänyt jäsenvaltio tarkistaa nämä edellytykset, ja sen, että muissa jäsenvaltioissa on tunnustettava kyseisen ajokortin pätevyys, välistä yhteyttä.
- 42 Koska jäsenvaltiot eivät direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla ole AM-, A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokkien ajokorttia uusimista tutkimaan moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden fyysisiä ja henkisiä vähimmäisedellytyksiä, sellaisina kuin ne esitetään kyseisen direktiivin liitteessä III, jäsenvaltio, jonka alueella näihin luokkiin kuuluvan ajokortin, joka on pelkästään uusittu, haltija haluaa kuljettaa ajoneuvoa

menetettyään kyseisen jäsenvaltion alueella tekemänsä rikkomuksen johdosta oikeutensa kuljettaa ajoneuvoa sen alueella, saa direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn poikkeuksen puitteissa ja siten tämän tuomion 29 kohdassa mainitusta ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta poiketen kieltäytyä tunnustamasta kyseisen ajokortin pätevyyttä, jos ajo-oikeuden palauttamiselle kyseisen jäsenvaltion alueella säädetty kansallisen oikeuden mukaiset edellytykset eivät täyty uuden ajokortin hakemista koskevan mahdollisen kiellon kestoajan päätyttyä.

- 43 Tällaisissa olosuhteissa direktiivissä 2006/126 säädettyä velvollisuutta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on tunnustettava vastavuoroisesti muiden jäsenvaltioiden myöntämien AM-, A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokkien ajokorttien pätevyys, ei nimittäin voida soveltaa automaattisesti näiden ajokorttien uusimiseen, koska uusimisen edellytykset voivat vaihdella jäsenvaltioiden välillä.
- 44 Vaikka tällainen vastavuoroista tunnustamista koskeva velvollisuus ei voikaan riippua siitä, että jäsenvaltio, jonka alueella toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ja uusitun ajokortin haltija oleskelee tilapäisesti, tutkii olosuhteet, joissa kyseinen ajokortti on uusittu, ajokortin haltijalla, joka uuden ajokortin hakemista koskevan mahdollisen kiellon määräajan päätyttyä haluaa saada takaisin oikeuden kuljettaa ajoneuvoa ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, on kuitenkin oltava mahdollisuus osoittaa kyseisen jäsenvaltion viranomaisille, että hänen soveltuvuutensa ajoneuvon kuljettamiseen on direktiivin 2006/126 liitteen III säännösten mukaisesti tutkittu hänen ajokorttinsa uusimisen yhteydessä jälkimmäisessä jäsenvaltiossa ja että ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa todettu soveltumattomuus ajoneuvon kuljettamiseen on siten tämän tuomion 35 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti korjautunut ajokortin uusimisen vaikutuksesta, edellyttäen kuitenkin, että tarkastus on tarkoitukseltaan vastannut saman jäsenvaltion säännöstössä säädetyn tarkastuksen tarkoitusta.
- 45 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohta ja 11 artiklan 4 kohdan toinen alakohta eivät lähtökohtaisesti ole esteenä sille, että jäsenvaltion viranomaiset kieltäytyvät pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa tunnustamasta sellaisen A- ja B-luokan ajokortin pätevyyttä, joka on ainoastaan uusittu toisessa jäsenvaltiossa direktiivin 2006/126 7 artiklan 3 kohdan nojalla, joten ensiksi mainitulla jäsenvaltiolla on toimivalta vahvistaa edellytykset, jotka ajokortin haltijan on täytettävä saadakseen takaisin oikeutensa kuljettaa ajoneuvoa sen alueella.
- 46 Tältä osin on todettava, että sen salliminen, että jäsenvaltion viranomaiset voivat tällaisessa tilanteessa asettaa toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ja uusitun ajokortin pätevyden tunnustamiselle tiettyjä edellytyksiä alueellaan tapahtuneen liikenne rikkomuksen vuoksi, on omiaan vähentämään liikenneonnettomuuksien aiheutumiskäytännön riskiä ja vastaa siten direktiivillä 2006/126 tavoiteltua liikenneturvallisuuden parantamista koskevaa päämäärää, sellaisena kuin se on palautettu mieleen sen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa.
- 47 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava, että ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä annetuilla säännöillä, joissa vahvistetaan edellytykset, jotka ajokortin haltijan, joka on rikkomuksen vuoksi menettänyt oikeutensa kuljettaa ajoneuvoa sen alueella, jolla hän oleskeli tilapäisesti, on täytettävä saadakseen takaisin oikeuden kuljettaa ajoneuvoa kyseisellä alueella, ei suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ylitetä sitä, mikä on asianmukaista ja tarpeen direktiivillä 2006/126 tavoitellun liikenneturvallisuuden parantamista koskevan päämäärän saavuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 78 kohta), kuten asia olisi esimerkiksi siinä tapauksessa, että kyseisillä säännöillä estettäisiin asianomaista

ajokortin haltijaa osoittamasta, että hänen soveltuvuutensa ajoneuvon kuljettamiseen on direktiivin 2006/126 liitteen III säännösten mukaisesti tutkittu hänen ajokorttinsa uusimisen yhteydessä hänen vakinaisen asuinpaikkansa jäsenvaltiossa ja että tarkastus on tarkoitukseltaan vastannut ensiksi mainitun jäsenvaltion säännöstössä säädetyn tarkastuksen tarkoitusta.

- 48 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä todetun perusteella vastattava, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio, jonka alueella toisen jäsenvaltion myöntämän A- ja B-luokan ajokortin haltija on myöhemmin menettänyt ajo-oikeutensa sen vuoksi, että hän on syyllistynyt rikkomukseen oleskellessaan tilapäisesti kyseisellä alueella kyseisen ajokortin myöntämisen jälkeen ja että tästä on ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan seurauksena soveltumattomuus kuljettajaksi, kieltäytyy myöhemmin tunnustamasta kyseisen ajokortin pätevyyttä sen jälkeen, kun jäsenvaltio, jossa kyseisen ajokortin haltijalla on mainitun direktiivin 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu vakinainen asuinpaikka, on uusinnut tämän ajokortin kyseisen direktiivin 7 artiklan 3 kohdan nojalla. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava, että ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä annetuilla säännöillä, joissa vahvistetaan edellytykset, jotka ajokortin haltijan on täytettävä saadakseen takaisin oikeuden kuljettaa ajoneuvoa sen alueella, ei suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ylitetä sitä, mikä on asianmukaista ja tarpeen direktiivillä 2006/126 tavoitellun liikenneturvallisuuden parantamista koskevan päämäärän saavuttamiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio, jonka alueella toisen jäsenvaltion myöntämän A- ja B-luokan ajokortin haltija on myöhemmin menettänyt ajo-oikeutensa sen vuoksi, että hän on syyllistynyt rikkomukseen oleskellessaan tilapäisesti kyseisellä alueella kyseisen ajokortin myöntämisen jälkeen ja että tästä on ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan seurauksena soveltumattomuus kuljettajaksi, kieltäytyy myöhemmin tunnustamasta kyseisen ajokortin pätevyyttä sen jälkeen, kun jäsenvaltio, jossa kyseisen ajokortin haltijalla on mainitun direktiivin 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu vakinainen asuinpaikka, on uusinnut tämän ajokortin kyseisen direktiivin 7 artiklan 3 kohdan nojalla. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava, että ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä annetuilla säännöillä, joissa vahvistetaan edellytykset, jotka ajokortin haltijan on täytettävä saadakseen takaisin oikeuden kuljettaa ajoneuvoa sen alueella, ei suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ylitetä sitä, mikä on asianmukaista ja tarpeen direktiivillä 2006/126 tavoitellun liikenneturvallisuuden parantamista koskevan päämäärän saavuttamiseksi.

Allekirjoitukset